

SORVELJANZA TAL-ECDC

Sorveljanza u monitoraġġ tat-tuberkulożi fl-Ewropa

2012

Sommarju

Dan huwa r-raba' rapport maħruġ b'mod kongunt miċ-Ċentru Ewropew għall-Prevenzjoni u l-Kontroll tal-Mard (ECDC) u l-Uffiċċju Reġjonali tal-WHO għall-Ewropa (WHO/Ewropa) u l-15-il rapport tal-proġett EuroTB, stabbilit fl-1996.

Ir-Reġjun Ewropew tal-WHO

Bħal fis-snin ta' qabel, is-sorveljanza tat-tuberkulożi (TB) tiżvela stampa epidemjoloġika mħallta fost l-Istati Membri tar-Reġjun Ewropew tal-WHO. L-Istati Membri fil-Lvant għandhom rati ta' notifika ferm ogħla minn tal-Punent. Għad li r-Reġjun fih biss 4.7% mill-każijiet ta' TB identifikati u rkaduti ġodda tad-dinja, irrapporta 309 648 episodju ġdid ta' TB (34.0 għal kull 100 000 ruħ) minn 418 000 (medda 355 000–496 000) każ stmat (47 każ għal kull 100 000 ruħ (medda 40–55), u żamm rata ta' identifikazzjoni ta' każijiet għolja ta' 74% (medda 63–87%). Dan juri li l-pajjiżi fir-Reġjun Ewropew tal-WHO qegħdin iwittu t-triq għall-ġestjoni tagħhom ta' sistema ferm sensittiva ta' sorveljanza b'rutina. Ġie stmat li iktar minn 60 000 (40 000–90 000) mewta fir-Reġjun kienu kkaġunati mit-TB, u dan jirrappreżenta 16.7 każijiet għal kull 100 000 ruħ (medda 4.4-10.0).

In-notifiki dwar it-TB ilhom jonqsu mill-2005, u dan jindika b'mod ċar incidenza iktar baxxa ta' TB. Dan l-iżvilupp pożittiv huwa kkonfermat mit-tnaqqis fin-notifiki f'termini tal-gruppi tal-pazjenti ewlenin, bħal episodji identifikati ġodda kkonfermati minn laboratorji u każijiet ikkurati qabel.

Minkejja dan l-iżvilupp inkoraġġanti, ir-rati ta' notifika għal każijiet ta' TB identifikati ġodda u ta' rikaduta fit-18-il Pajjiż ta' Prijorità Għolja (HPC), kollha mill-parti ċentrali u tal-Lvant tar-Reġjun, baqgħu kważi tmien darbiet ogħla (68.5 għal kull 100 00 ruħ) mill-bqija tar-Reġjun (8.4 għal kull 100 000) u d-doppju tal-medja reġjonali (34.0 għal kull 100 000 ruħ).

Konferma b'kultura ta' każijiet identifikati ġodda ta' TB pulmonari kienet estremament baxxa bejn il-pajjiżi mhux tal-UE/ŻEE (38.0%) meta mqabbla mal-UE/ŻEE (65.6%). Dan l-aħħar, f'uħud mill-pajjiżi fi ħdan ir-Reġjun, ġew introdotti metodi rapidi ġodda għad-dinjanjożi tat-TB iżda d-dejta minn dawn il-pajjiżi piloti ma ngabritx għall-2010.

Matul il-perjodu 2006–2010, ix-xejriet minn madwar ir-regjun ta' notifika globali tat-TB fit-tfal naqsu b'10% minn 7.0 għal 6.3 każijiet għal kull 100 000 ruħ. Min-naħa l-oħra, f'10 pajjiżi fil-punent tar-Regjun, iktar minn nofs it-tfal bit-TB għandhom inqas minn ħames snin. Hemm bżonn urġenti li tiġi żgurata dijanjozi adegwata u fil-ħin, u registrazzjoni u rapportar preċiżi tat-TB fit-tfal madwar ir-Regjun.

Il-maġġoranza tal-individwi infettati bit-TB u bl-HIV (85.6%) fl-istess ħin u li ġew innotifikati kienu fin-naħa tal-lvant tar-Regjun u l-perċentwal ta' HIV minn madwar ir-regjun fost il-każijiet ta' TB innotifikati żdied minn 3.4% fl-2008 għal 5.5% fl-2010, sabiex dawn ammontaw għal madwar 16 000 ruħ. Din iż-żieda f'persuni infettati bit-TB u bl-HIV fl-istess ħin teħtieġ tišhih fil-kollaborazzjoni bejn il-programmi ta' kontroll tat-TB u l-HIV/AIDS.

Fl-2010, għall-ewwel darba, il-pajjiżi kollha fir-Regjun irrapportaw dwar ir-riżultati tat-testijiet dwar is-suxxettibilità tal-mediċini ta' preferenza għal kontra t-TB. Madankollu, il-kompletezza u l-affidabilità ta' din id-dejta jonqsu iktar ma wieħed imur lejn il-Lvant. Il-prevalenza ta' TB rezistenti għal bosta mediċini (MDR-TB) fost każijiet ġodda ta' TB fir-Regjun ammontat għal 13.7% fl-2010, żieda żgħira fuq l-2009 (12%). Anki l-MDR-TB fost pazjenti kkurati qabel żdiedet għal 48.7% fl-2010 minn 47% fl-2008. Ir-Regjun irrapporta iktar minn 29 000 pazjent b'MDR-TB. Id-dejta dwar TB rezistenti għall-mediċini b'mod estensiv (XDR-TB) għadha ma tirrappreżentax is-sitwazzjoni attwali minhabba kopertura nieqsa tal-ittestjar tas-suxxettibilità ta' mediċini tat-tieni preferenza.

Tul l-aħħar ħames snin, ir-rati ta' suċċess tal-kura komplew jonqsu, biex waqgħu minn 72.5% u 50% fl-2005 għal 68.7% u 47.6% fl-2010 fost każijiet ġodda u dawk li ġew ikkurati qabel, rispettivament. Ir-rata ta' suċċess tal-kura fost il-pazjenti b'MDR-TB kienet ta' 56.3%. Is-suċċess baxx tal-kura għal pazjenti kkurati qabel jista' jindika rata ta' MDR-TB għolja fost dawn il-pazjenti u effiċjenza baxxa tar-regimi ta' kura attwali użati għal dawn il-pazjenti. Dawn il-fatti jixhtu dawl fuq l-importanza ta' identifikazzjoni ta' TB rezistenti għal mediċini sa minn kmieni u l-bżonn li jiżdiedu t-testijiet ta' suxxettibilità tal-mediċini ta' preferenza fit-18-il Pajjiż ta' Prijorità Għolja.

Hemm proporzjoni għoli ta' pazjenti li ntilfu għas-segwitu (*defaulters*, trasferimenti 'l barra u mhux magħrufin) bi 11%, 17% u 22% fost pazjenti b'TB pulmonari ġdida kkonfermata fil-laboratorju, b'TB ikkurata qabel u b'MDR-TB, rispettivament. Għad li saret xi riċerka fir-Regjun, dan il-fenomenu jeħtieġ investigazzjoni ulterjuri biex jiġu stabbiliti l-fatturi bażi u l-miżuri ta' implimentazzjoni meħtieġa biex jiġu indirizzati.

Bħala konkluzjoni, minkejja tnaqqis fl-inkidenza ta' TB, TB rezistenti għall-mediċini qiegħda ssir raġuni għal tħassib serju. Hemm bżonn urġenti li jiġu indirizzati l-kawżi ewlenin tal-emerġenza u t-trasmissjoni ta' TB rezistenti għall-mediċini. Dan għandu jsir billi jiġu indirizzati d-dgħjufijiet fis-sistemi nazzjonali tas-saħħa u d-determinanti soċjali tat-TB f'kull pajjiż. Madwar ir-Regjun hemm bżonn li jiġu żgurati l-identifikazzjoni bikrija tat-TB, speċjalment it-TB rezistenti għall-mediċini, u l-kura adegwata b'servizzi faċli għall-pazjenti.

Bħala tweġiba għall-problema allarmanti ta' MDR-TB, kull wieħed mit-53 Stat Membru approva bis-sħiħ il-Pjan ta' Azzjoni Kkonsolidat għall-Prevenzjoni u l-Ġlieda kontra M/XDR-TB fir-Regjun Ewropew tal-WHO 2011–2015, u r-riżoluzzjoni mehmuża miegħu EUR/RC61/R7 tal-wieħed u sittin sessjoni tal-Kumitat Reġjonali tal-WHO għall-Ewropa. Dan il-Pjan ta' Azzjoni jinkludi sett ta' attivitajiet li jridu jiġu implimentati mill-pajjiżi, mill-WHO u mill-imsieħba biex jinkiseb aċċess universali għall-prevenzjoni u l-kura ta' M/XDR-TB. Huwa kruċjali li l-pajjiżi kollha, il-WHO, u l-imsieħba tekniċi jingħaqdu flimkien u jiżguraw li l-Pjan qiegħed jiġi implimentat. Mill-2013 'il quddiem, rapport kongunt tal-ECDC-WHO/Ewropa u/jew mekkanizmu simili se jrin jintużaw biex jiġi ssorveljat il-progress fl-implimentazzjoni tal-Pjan ta' Azzjoni u d-Dikjarazzjoni ta' Berlin. Għal dan il-għan, ġew żviluppati oqfsa speċifiċi ta' monitoraġġ għal kull wieħed

minn dawn iż-żewġ impenji reġjonali kbar. Jimxu id f'id ma' xulxin u mal-Qafas għal Azzjoni tal-ECDC.

Pajjiżi tal-Unjoni Ewropea u taż-Żona Ekonomika Ewropea

Din is-sena tfakkar il-produzzjoni tal-ewwel rapport ta' sorveljanza u monitoraġġ għall-UE/ŻEE, li jipprovdi ħarsa ġenerali kemm lejn is-sitwazzjoni epidemjoloġika kif ukoll lejn il-progress fil-prevenzjoni u l-kontroll tat-TB fl-UE/ŻEE. Hawn taht sejjer jingħata sommarju tas-sejbiet u tal-konkluzjonijiet ewlenin tas-sorveljanza, segwiti mill-konkluzjonijiet u r-rakkomandazzjonijiet ewlenin tal-monitoraġġ.

Fl-2010, is-27 Stat Membru tal-UE, l-Islanda u n-Norveġja rrapportaw 73 996 każ tat-TB. Meta mqabbla mal-2009, it-total kien waqa' b'5 685 każ (7%), li huwa iktar minn kemm kien hemm f'kull waħda mit-tliet snin ta' qabel. Ir-rata ta' notifika globali fl-2010 kienet 14.6 għal kull 100 000 ruħ, biex naqset bi 8% minn 15.8 fl-2009 u żammet ix-xejra li dejjem tonqos osservata fis-snin ta' qabel.

Mit-73 996 każ ta' TB innotifikati, 58 435 (79%) kienu każijiet ġodda, li ma ġewx ikkurati qabel, 9 561 (13%) kienu każijiet ikkurati qabel u 6 000 każ (8%) kellhom status mhux magħruf tal-kura qabel tat-TB. Fost il-każijiet ta' TB pulmonari, il-każijiet ġodda ammontaw għal 44 494 (77%) mis-57 661 każ innotifikati fl-2010. Minnhom, 29 169 (66%) ġew ikkonfermati permezz ta' kultura.

Il-każijiet ta' TB innotifikati fl-2010 kellhom età medja ta' 45 sena li baqgħet stabbli mill-2001. Fost il-każijiet il-ġodda rrapportati tat-TB, ħafna seħħew fil-gruppi tal-età ta' 25–44 u 45–64 sena li flimkien ammontaw għal 60% tal-każijiet.

Bejn l-2006 u l-2010, ir-rata ta' notifika għal TB rezistenti għal bosta mediċini (MDR-TB) baqgħet stabbli għal madwar 0.3 għal kull 100 000, b'1 447 każ irrapportat. Fost it-819-il każ ta' MDR-TB b'riżultati tat-testijiet ta' suxxettibilità tal-mediċina (DST) għal mediċini tat-tieni preferenza, 108 (13.2%) ġew irrapportati li huma rezistenti għall-mediċini b'mod estensiv (XDR-TB).

Ir-rata ta' suċċess tal-kura fost is-27 922 każ ġdid ta' TB pulmonari kkonfermata permezz ta' kultura li ġew innotifikati fl-2009 kienet ta' 79% (22 010 każijiet); 1 852 (7%) mietu, 581 (2%) tqiesu li l-kura tagħhom ma rnexxietx, 1 613 (6%) ma komplewx, 602 (2%) kienu għadhom għaddejnin bil-kura u 1 264 (5%) ġew ittrasferiti jew l-eżitu tagħhom ma kienx magħruf. Mill-1 244 każ ta' MDR-TB li ġew innotifikati fl-2008, 375 (30%) kellhom eżitu tal-kura b'suċċess wara 24 xahar, 242 (20%) mietu, 285 (23%) tqiesu li fallitilhom il-kura, 221 (18%) ma komplewx, 103 (8%) kienu għadhom għaddejnin bil-kura fl-2010 u 18 (1%) ġew ittrasferiti jew l-eżitu tagħhom ma kienx magħruf.

B'mod globali, ir-rati ta' notifika tat-TB fl-2010 fl-UE/ŻEE baqgħu jonqsu, b'rati speċifiċi għall-pajjiżi li jaqgħu bl-iktar rata mgħaġġla fil-ħames Pajjiżi ta' Prijorità Għolja. Filwaqt li r-rati ta' notifika ta' MDR-TB baqgħu stabbli tul l-aħħar ħames snin, il-proporzjon ta' XDR-TB żdied bejn l-2009 u l-2010, possibilment minħabba rapportar imtejjeb.

L-2010 tfakkar l-ewwel sena ta' progress fil-monitoraġġ lejn l-eliminazzjoni tat-TB fl-UE/ŻEE, kif ukoll fl-implimentazzjoni tat-tmien oqsma tal-Pjan ta' Azzjoni Qafas għall-ġlieda kontra t-TB fl-Unjoni Ewropea. L-erba' indikaturi epidemjoloġiċi kollha kemm huma u ħamsa mit-tmien indikaturi ewlenin jistgħu jitkejlu u jiġu analizzati.

Ir-rati ta' notifiki ta' TB u MDR-TB waqgħu tul l-aħħar ħames snin, speċjalment minħabba t-tnaqqis kontinwu li deher fil-pajjiżi b'incidenza għolja. L-isforzi jridu jissaħħu u jinżammu fl-

Istati Membri sabiex jiġi żgurat tnaqqis issoktat fir-rati ta' notifika bil-għan li t-TB tiġi eliminata l-UE/ŻEE.

Żdied in-numru ta' pajjiżi li laħqu l-mira ta' konferma permezz ta' kultura ta' 80% għal każijiet ġodda ta' TB pulmonari u ttestjar ta' suxxettibilità tal-mediċini; madankollu, il-livelli globali baqgħu taħt il-livell ottimali.

Hemm bżonn ta' sforzi u ta' appoġġ immirat bla waqfien biex jitjeb ir-rapportar tal-eżitu tal-kura mill-Istati Membri u sabiex tiġi żgurata kura li tirnexxi ta' każijiet ġodda ta' TB u MDR-TB ikkonfermati permezz ta' kultura. Kopertura mhux sħiħa tal-eżitu tal-kura fl-UE/ŻEE tkompli xxekkel l-identifikazzjoni tal-punti pożittivi u tal-isfidi fil-kontroll tat-TB u l-MDR-TB u, konsegwentement, anki l-appoġġ li jista' jiġi pprovdut lill-Istati Membri biex ikomplu bil-ġlieda kontra din l-epidemija.

B'mod globali, is-segwitu għall-Pjan ta' Azzjoni Qafas għall-ġlieda kontra t-Tuberkulozi fl-Unjoni Ewropea jirrappreżenta għodda robusta għall-monitoraġġ tal-punti pożittivi u tad-dgħjufijiet fil-kontroll tat-TB madwar l-UE li, finalment, sejjer iwassal għall-eliminazzjoni tat-TB. Analizzijiet simili huma possibbli fil-livell tal-Istati Membri bl-użu tad-dejta ta' sorveljanza pprezentata f'dan ir-rapport.